

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:
 Vse leto 13 K 20 h, ali gid. 6 60
 pol leta 6 „ 60 „ „ 3 30
 četrt leta 3 „ 40 „ „ 1 70
 Posamične številke stanejo 10 vin.
 Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici, št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doplačila naročnine se ne odzira.
 Oglasni in poslanice se računijo po petič-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamojke in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gid. 1 60.
 „Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici 'u Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu d'ella Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Železnica Gorica-Červinjan.

Voditelji laške liberalne stranke v Gorici se strašno bojijo zavednosti Slovencev. Kar trepetejo pred mislijo, da bi utegnili tudi v mestu priti Slovenci do veljave, po kateri bi se razpršil v zrak tisti pajčolan, s katerim zakrivajo „italianità“ Gorice. Ako pride kaka hiša v Gorici v slovensko last, je krik in vik v laskem liberalnem taboru, ako odpre kak slovenski trgovec svojo trgovino, ga hočejo kar na mah spraviti v krivo, ako je imenovan v Gorico kak slovenski uradnik, ga opsujejo po svojih listih, še predno je stopil na mestna tla, in ker se nočejo več v tako veliki meri dati Slovenci potujčevati, kakor nekdanj, so vsi ti kaporioni iz sebe. Noč in dan mislijo, kako bi obvarovali Gorico za se tako, da bi ginil v njej slovenski živelj ter se razširjal laški. Poskusili so že to in ono. Bili so časi skrajnega narodnostnega terorizma in nestrpnosti, bili so časi brutalne sila, ki so res prelevili marsikakega Slovenca v Laha, saj nahajamo v Gorici v vseh slojih vse polno pristnih slovenskih imen, ali vsi ti časi so minuli. Slovenci smo jih prestali več ali manj srečno, od leta 1897. dalje pa, ko je „civiltà italiana“ stala na vrhuncu, se je izvršil čudovit preobrat. Tista „civiltà“ je zdrknila z vrhunca nizdol in sedaj se koloba naprej v nižine, kdo vé kam... Goriško prebivalstvo se je streznilo in Slovenci so ubrali druga pota. Napočila je nova doba, prebivalstvo se prilagodi novim časom, samo voditelji liberalne stranke gledajo nervozno sedanje žitje v mestu. Vse imajo v rokah, pa zanemarjajo vse drugo, le narodnostno vprašanje jim spreletava po glavah, le to premišljujejo, kako bi uničili v mestu Slovence, kako bi odvrnili ves naravni slovenski vpliv na Gorico in kako bi vstvarili nekaj, po čemur bi bila kar ob kratkem zagotovljena „italianità“ Gorice za vedno. Potujčevanje le ni dalo takega sadu, kakoršen so pričakovali, slovenskega življa niso mogli iztrebiti, dasi so napeli vse žile v tako svrhu, dotoka laškega elementa pa ni bilo v taki

meri, da bi bil i za bodočnost odločen. Vabili so in vabili, ali odziva se vedno ni pravega. Da bi odpravili „slovensko nevarnost“, so vabili Furlane v mesto, celo posle so hoteli imeti le laške, ali Furlanov ni bilo in jih ni, laške gospodinje pa še vedno rajši jemljejo v službo slovenske posle nego laške. Kako vendar privabiti laški element v Gorico? Furlanija ima res jako lepe železniške zveze, da mi smo pred leti pokazali, da v celi državi ni krajevine, ki bi imela toliko železniške komunikacije, kakor Furlanija. Ali vsa ta zveza je po naravi taka, da po njej gravituje Furlanija več v Trst nego v Gorico. So pač take krajevne razmere pri nas. In teh ni mogoče predrugaciti. Ali laški nacijonalcji v Gorici jih vendar hočejo predrugaciti. Po vsej sili hočejo zvezati Gorico s Furlanijo tako, da bi dobivali v mesto laškega dotoka iz nje. Ko je bil Badeni v Gorici, so si izposlovali most čez Sočo. Obljuba, dati most, je bila spojena z zahtevo, da se postavi slovenska mestna šola v Gorici na primernem kraju, toda Lahi so snedli dano besedo, vladi je bilo tako prav, in rezultat je bil ta, da oni most čez Sočo stoji, slovenska mestna šola pa je nastanjena še vedno Podturnom. Most res stoji, in čezenj hodijo Brici, ali tiste pričakovane množice Furlanov ni od nikoder. Prav toliko jih prihaja v Gorico, kakor poprej, niti eden ne več. Čez ta most je imei voditi železniški tramvaj, ki bi bil spajal z Gorico glavne kraje po srednji Furlaniji do Červinjana. Misel na tramvaj so opustili, in ker Furlanov ni ne peš ne na svojih vozeh v Gorico, jih hočejo voziti med nas po pravi železnici, po železnici, ki bi se imenovala Gorica-Červinjan.

V naši deželi sedaj gradijo železnice. Dobili smo pred kratkim Vipavsko železnico, sedaj pa je od Podbrda do Gorice in tje čez Kras vse živo na delu velike, mnogo obetujoče takozvane bohinske železnice. Ni čuda torej, kdor jih pozna, da hočejo graditi tudi Lahi po svoji zemlji! V zadnjem času so si ubili v glavo, da morajo na vsak način zvezati Gorico s Červinjanom ter si poiskati iz Furlanije laškega dotoka, ker drugate jih pojé v Gorici „l'invazione slava“. Izgra-

diti hočejo železnico, ki naj bi pomagala narodnostni strani njihove politike. To je glavni moment, vse drugo pristransko. Ali dobi se seveda lepe izgovore; ti so hitro pri roki. Pravijo, da vsled nove bohinske železnice more biti najkrajša zveza z Italijo le po železniški erti iz Gorice v Červinjan. Mi ne izrekamo o tem nikake sodbe, marveč predstavimo čitateljem o tej stvari mnenje Lahov tostran in onostran črnozolitih mejnikov. Nasi pravijo Červinjan, in kakor sveto pismo castljo Holzerjevo brosurico, ki jih je v zadnjih dneh z nova navdušila za omenjeno erto, Lahi onostran mejnikov pa se rogajo tej nameri ter so zavrgli Holzerjeva izvajanja in se pote-gujejo za zvezo Videm-Cedad-Kanal ali pa čez Kobariško do bohinske železnice. In prav te dni smo čitali, da je naert do Kanala oddan laški oblasti v pretres in odobrenje. To dvoje naziranje govori dosti jasno. Pa tudi nasi Lahi so povedali odkritosrečno, kaj jih vodi do tega, ta so se začeli potezati tako živo za zvezo Gorica-Červinjan. V „Corrieru“ stoji dopis z desnega brega Soče, ki pričinja tako-le: „Tanto nel distretto politico di Gradisca quanto a Gorizia si comprende che dalla prevalenza e dalla invazione slava si potranno difendere solo se le comunicazioni stradali tra il Friuli e la sua città capitale verranno aumentate.“

To govori pač jasno, da hočejo po tej nameravani železnici voziti v Gorico Furlane, ker nočejo tako prihajati. Narodno-politično železnico hočejo imeti, in sicer se že prav živo gibajo v ta namen. Te dni je bil v Lahih laški deželni poslanec in odbornik dr. Marani, ki je napravljaj župane v Fari, Zagraju, Romansu, Topoljanu, Perteolih in Červinjanu, da naj sklenejo peticije za železniško zvezo Gorica-Červinjan, katere pridejo v deželni in v državni zbor. Kakor se vidi, se se lotili Lahi resno tega vprašanja. Zategadel pa opozarjamo na te okoliščnosti slovenske poslance že danes.

Lahi hočejo s to železnico zadati smrtni udarec Slovcem v goriškem mestu. Sicer

bi se dalo reči, da se izjalovi tudi ta poskus, kakor drugi, ker naravne komunikacije ne vedejo Furlanov v Gorico, ali taka namera, kakor rečeno, je tu, pa se ne sme uresničiti! Taka laška narodno-politična železnica ne sme steči nikdar iz Gorice v nižine!

Proti temu se moramo boriti vsi kakor en mož — kakor se moramo po drugi strani potegovati za to, da se železniške zveze po slovenskih tleh vsestransko pomnožijo in zboljšajo. Nam je za podaljšanje Vipavske železnice ter za zveze, ki se dajo izvesti iz bohinske!

Tu je še dosti dela, dobrega in hvaležnega dela s splošno koristjo, proti laški nameri, napraviti potom železnice Gorica-Červinjan atentat na goriške Slovence, pa se moramo postaviti po robu vsi. In kadar pridejo Lahi s to zahtevo na dan v deželnom in državnem zboru, takrat je dolžnost naših poslancev, onemogočiti jo!

Pobratenje slovanskih, laških in rumunskih visokošolcev na Dunaju.

V Pragi so bile demonstracije, zato so morale biti tudi na Dunaju. Izval jih je naravnost rektor dunajskega vsučilišča. Izdal je brez vsakega pravega vzroka oglas, v katerem je izrekel svojo nevoljo nad češkim dijaštvom v Pragi, da, sel je še dlje ter je zalil v tistem oglasu vse slovansko dijaštvo. To je ogorčilo nemavno vse slovanske dijake, podžgalo pa nemške, ki so res planili po Slovanih ter jih pretepal. Nemška surovost se je kazala zopet v vsej svoji nsgoti ter se obračala proti vsem Nenemcem na dunajskem vsučilišču. Tudi Lahe so topli ter vrgli dva laška visokošolca z vsučilišča samo zato, ker sta govorila laški med seboj. Slovani in Lahi so hoteli pokazati rektorju, da se jih ima smatrati za jednakopravne, ali tu so padli po njih Nemci ter jih pretepli več in manj nevarno.

Ta velika nemška surovost pa je dala povod k združitvi slovanskih, laških in rumunskih dijakov. Zborovali so dne 12. t. m.

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.
 Drugi del. (Dalje)

Athos potegne izza svojega pasa pištolo, pogleda, če je vse v redu, napne petelina in nastavi cev Grimandu na uho.

Grimand skoči, kakor da ga je vrgla kvišku skrivna moč.

Athos mu da nato znamenje, naj vzame košaro in gre naprej.

Grimand uboga.

Ta kratka pantomima mu je pomagala samo toliko, da je prišel iz zadnje straže v prednjo.

Prišedši pred bastijo se štirje prijatelji obrnejo.

Več kot tristo vojakov od najrazličnejših polkov je stalo pred vhomom v tabor, in v oločeni gruči je bilo možno razločevati gospoda de Busigny, dragonca, Švicarja in četrttega vdeleženca stave.

Athos vzame svoj klobuk, ga natakne na meč in zavihiti po zraku.

Vsi gledalci ozdravijo in zakličejo pri tem glasno »hurá«, da je bilo slišati do bastije.

Nato izginejo prijatelji v bastijo, v katero je šel Grimand že pred njimi.

XVII.

Posvetovanje mušketirjev.

Kakor je vedel Athos že naprej, najdejo v bastiji kopico mrtvecev, Francozov in Rochellancev.

»Gospodje,« reče Athos, ki je sprejel poveljstvo ekspedicije, »dokler nam Grimand ne pripravi zajutreka, poberemo puške in patrone; sicer pa med tem opravilom čisto lahko govorimo. Ti gospodje nas ne čujejo,« reče in pokaže na mrtvece.

»Ali vendar jih lahko vržemo v jarek,« pravi Porthos; »seveda šele, ko se prepričamo, da nimajo ničesar v svojih žepih.«

»To je Grimandova stvar,« pravi Athos.

»Torej dobro,« reče d'Artagnan, »naj jih Grimand preišče in vrže čez zid.«

»Čuvajmo se tega,« pravi Athos, »morejo nam koristiti.«

»Kako nam morejo koristiti ti mrtveci?« pravi Porthos. »Ti res še znoriš, prijatelj.«

»Ne sodi prehitro, pravi evangelij in gospod kardinal,« odvrne Athos; koliko pušk, gospodje?«

»Dvanajst,« odvrne Aramis.

»Koliko strelav?«

»Sto.«

»Več ne potrebujemo; zdaj si puške nabašimo!« Mušketirji prično to delo. Ravno ko nabašejo zadnjo, jim da Grimand znamenje, da je zajutrek pripravljen.

Athos odvrne Grimandu, da ga razume, in mu pokaže s prstom na neke vrste kamenito stražarnico, kar si razlaga sluga tako, da mora iti stat na stražo.

A da bi si osladil dolgočasnost tega opravka, mu dovoli Athos, da vzame s seboj nekaj kruha, mesa in steklenico vina.

»In zdaj k mizi,« pravi Athos.

Prijatelji sedejo na tla s prekrižanimi nogami kakor Turki ali krojači.

»Zdaj,« pravi d'Artagnan, »ko se več ne bojiš, da bi te kdo slišal, upam, da mi razodeneš svojo skrivnost.«

»Upam, gospodje, da sem vam preskrbel zabavo in slavo ob jednom,« pravi Athos. »Napravili smo krasen izprehod. Tukaj imamo ječ tega najokusnejših zajutrekov, in pred taborom, kar je videti skozi strelnice, petsto ljudij, ki nas smatrajo za blazne ali hrabre, za dve vrsti tepecev, ki ste si neobičajno podobni.«

»Toda skrivnost?« pravi d'Artagnan.

»Skrivnost,« pravi Athos, »je ta, da sem videl sinoči milady.«

D'Artagnan je nesel ravno svoj kozarec k ustnicam, toda pri besedi milady se mu strese roka tako silno, da ga postavi na tla, da bi ga izlil.

»Ti si videl svojo že...«

»Molči vendar!« ga prekine Athos. »Ti pozabljaš, moj ljubi, da ta dva gospoda ne poznata mojih zakonskih razmer kakor ti; videl sem milady.«

»In kje?« vpraša d'Artagnan.

»Kaki dve uri od tukaj, v krčmi pri »Rudečem Golobu.««

»V tem slučaju sem izgubljen,« pravi d'Artagnan.

»Ne, nikakor še ne,« odvrne Athos; »v tem hipu že ne more biti več na Francoskem.«

D'Artagnan si oddahne.

»Toda vraga, kakšna ženska pa je to, ta milady?« vpraša Porthos.

Poročilo v „Piccolu“ pravi, da so jeli Slovani Lahe s kljci „Viva“ ter da s. čeli peti pesem društva „Lega nazionale“. (No, če je to res, bržčas niso vedeli, kaj pojo!) Zanimivo je za nas v prvi vrsti, kaj so govorili na tem sestanku laški visokošolci.

Jacchia iz Trsta je rekel med drugim: Kakšen sad nam je prineslo doslej naše spoštovanje nemške kulture. Ali so se morda Nemci radi tega odtegnili staviti nemške šole v naši hiši, bojevati se proti zakonitim zahtevam naših bratov v Tridentu po avtonomiji, delati proti našemu postulatju za laško vseučilišče v Trstu? In sedaj, ali niso bili Lahji zapodeni iz aule od Nemcev samo radi tega, ker so govorili v svojem jeziku. Dosledaj smo bili s Slovani vedno v odprtem boju, sedaj pa prinašajo Slovani olkovo vojico ter ponujajo svoja pridruženja. Sprejmimo to brez obveznosti in s potrebno rezervjo. Spoprijateljimo se in taka zveza, storjena med palicami od strani Nemcev, bodi nositeljica boljše bodočnosti, in tudi v časih miru more prinašati dobrih sadov za obe strani... Naša zveza je sklenjena na nevtralnih dunajskih tleh ter ne daje nikake obveznosti za bodočnost. Ako bodo Slovani znali držati dane obljube ter se bodo kazali tudi v bodoče lojalne z nami, ne bomo se branili lojalnega sporazumljenja tudi v vprašanjih, ki nas sedaj ločijo v domovini.

Gasivoda iz Trsta je rekel, da ni govora o kaki zvezi s Slovani, marveč o navadnem združenju, ter pripominja, da je izšla inicijativa iz Slovanov. Dr. Minas iz Trsta je pripomnil, da to združenje more biti le koristno za Lahe.

Albanese iz Rovinja je rekel, da za istrske Lahe, ki so s Slovani v boju kot nespravljivimi neprijatelji, je nekako mrzka ideja združenja, ali če se misli na dobro in če se je pojavila med Slovani ideja pomirjevalnosti, mora izginiti vsaka mrzkost. Proti zvezi se je oglašil edino le Calligaris iz Poreča.

Bressan iz Gorice in Albanese sta rekla, da ni nikake nevarnosti glede Calligarisovih izjav, ker ni nikake obveznosti za bodoče. Seveda ni treba stvari soditi preopretno, ali ponudbe Slovanov ne moremo zavreči, ne da bi se prej preskušala.

Gasivoda je tudi rekel, da ni preveč prevzet entuziazma. Nemcem nismo nič dolžni hvaležnosti. Od l. 1866. do 1880. so bili gospodarji avstrijske politike, Ali so morda takrat ugodili našim zahtevam, da bi dobili laško vseučilišče? Nasprotno, stavili so nemške šole v naši hiši. Zatrditev vlade, da ni mogla postaviti laškega vseučilišča v Trstu radi opozicije Slovanov, je le pretveza, kajti vlada se ni brigala za opozicijo Nemcev proti vseučilišču v Tridentu.

Navzoči dalmatinski dijaki so soglasno izjavili, da pritrjujejo z entuziazmom započeti akciji.

Na to so sprejeli resolucijo, v kateri povdarjajo, da radi znanih dogodkov opu-

stijo ono reservo in ono ozko nevtralityeto, katere so se vedno držali, ter se pridružujejo onim kolegom, ki stremijo postaviti jednake akademične pravice za katerokoli bodi narodnost na dunajskem vseučilišču.

Izvrševalni odbor slovanškega, laškega in rumunskega dijaštva na dunajski univerzi pa je sklenil sledečo resolucijo:

„Izvrševalni odbor slovanškega, laškega in rumunskega dijaštva dunajske univerze izjavlja, da hoče dijaštvo tudi nadalje boriti se najodločnejše za akademično enakopravnost vseh v Cisalpaniji zastopanih narodov, dokler je najvisja akademična oblast izrecno ne pripozna. Vlada se namreč še vedno upira rešiti česko, slovensko in laško vseučiliško vprašanje v tem smislu, kakor zahteva tekem desetletji zaman volja naroda. Zato so slovanški, laški in rumunski dijaki prisiljeni nastopiti kot enakopravni akademični državljani a ne kot n. Blezni gostje

Izvrševalni odbor je nadalje ukrenil vprično dejstva, da je sedaj univerza zaprta in da je radi tega tovaršem nemogoče na akademskih tleh dostojno manifestirati za svoja sveta prava, da opusti vsako demonstracijo toliko časa, da se univerza spet otvori. — Na Dunaju, dne 12. sušca 1904.

To je velezanimiv pojav! Nemška oholost počasi pa gotovo odpira oči slovanškemu in romanskemu svetu, da se treba združiti proti nemški predrznosti in nemški poplavi, katere nam grozi v vedno večji meri. O tem pa nekaj izvajanj prihodnjic.

DOPISI.

Is Doberdoba. — Slavno uredništvo „Soče“ v Gorici. Sklicujoč se na paragraf 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na dopis, objavljen v 19. številki Vasega lista z dne 5. marca 1904. pod zaglavjem „Iz Doberdoba“, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami naslednji stvarni popravek: Ni res, da sem občino opeharil za kakšne maše, res je marveč, da sem na podlagi sklepa občinskega starejšinstva z dne 8. novembra 1885. nad tri četrtine leta šestega leta tukajšnjega mojega službovanja maševal, ne da bi bil do sedaj prišel do plačila, katero je bilo takrat izgovorjeno, ker je tedanji župan mi odrekel to plačo potem, ko sem dobil iz verskega zaloga dodatek na 600 gld. kot samostojen vikar. Ni res, da v svojih popravkih deloma lažem, samo da bi ostal pred svetom kot mučenik, pač pa je res, da sem popravil samo neistinita dejstva. Ni res, da sem se zavezal maševati oni tedenski masi, samo da sem dosegel od občinarjev nekaj udobnostij ter da sem izmolzel iz njih nekaj svetlih kronic; res je pa, da se jaz nisem nikdar potegoval za te maše in da sem se vdal samo na

prošnje občine in le pod pogojem, da mi točno in ob pravem času izpolnjujejo zahteve, katere sem v tem oziru stavil do občine. Dalje ni res, da zanikujem to, kar je cela občina slišala na altarju, in da bi bil oznanjal: Obzidajte mi vrte in bom maševal; res je marveč, da sem v cerkvi ponaročilu starejšinstva oznanil njega že prej storjeni sklep, da se mi bodo vrtili obzidali. Ni res, da ne vem, pod katerimi pogoji se mi je fasija v nič devala, za katero bi se bil potem z vlado pravdal, res pa je, da se o tem nisem z nikomur nikdar nič pogajal in da nisem vlagal priziva zaradi cenitve v naturalijah, ampak da bi bil priznan za samostojnega vikarja in da bi kot tak imel pravico do plače 600 gld. Tudi ni zato res, da sem vzel od občine kako spricevalo v ta namen, ampak le od prevzvišenega knezondškofjskega ordinarijata v Gorici dotični certifikat. Tudi ni resnično, da bi se mi bila fasija oklestila za onih 124 gld., res pa je, da tega zneska kot prostovoljnega in negotovega nisem privzel v fasijo. Ni res, da bi bil; dobivši doplačilo iz verskega zaloga, poklical k sebi tedanjega župana in ga hotel z litrom vina, pršutom in vržinko pridobiti za to, da bi mi občina vsejedno plačevala onih 124 gld., res pa je, da sem nikoli potegoval za ta denar pod znanimi pogoji, ampak sem le, ko mi je župan odrekel plačo onih 124 gld., vsled sklepa iz leta 1885. le naznanil, da je ponehala tudi moja dolžnost. V Doberdobo, dne 8. sušca 1904. Ant. Bratina, vikarij.

Opomba uredništva: Tudi ta „popravek“ je doposlalo lažnjivo „Obrambno društvo“ iz Ljubljane. Kakor se vidi, g. nunc doberdobski „popravilja“ pridno, ali ne popravi pa nič!

Domate in razne novice.

Poveljnikom pešpolka baron Beck st. 47. v Gorici je cesar imenoval polkovnika Emanuela Pivetz. — Bivši poveljnik, polkovnik pl. Leeb, gre kot poveljnik 37. pehotne brigade v Plzen.

Smrtna kosa. — Včeraj popoldne so pokopali v Gorici g. Ivana Korena, učitelja v Mavhinjah, ki je umrl v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov po dolgi bolezni star 43 let. K pogrebu je došlo več njegovih kolegov s Krasa, v kolikor se je doznalo o smrti, ter g. okr. šolski nadzornik M. Kante. Bodi mu blag spomin, preostalim naše sozaljje!

V Kobaridu je umrl g. Andrej Schlunder, posestnik in trgovec, star 69 let. Pogreb bo jutri. Naše sozaljje preostalim.

Umrl je v Trstu poštni komisar gospod Fran Vidmar, ki je bil imenovan nekoliko pred smrtjo tajnikom. Pokojnik je bil vrl Slovenec pa izvrsten uradnik, priljubljen pri svojih kolegih in predstojnikih. Blag mu bodi spomin!

Občni zbor „slov. bralnega in podpornega društva“ v Gorici se je vsilil preteklo nedeljo v najlepšem redu. Obsirneje poročilo priobčimo prihodnjic.

Koncert Alfreda Grünfelda. — V ponedeljek 21. t. m. ob 8. zvečer nastopi v tukajšnji gledališki dvorani komorni virtuozi in pianist Alfred Grünfeld. Vstopnice h koncertu prodaja Wokulat v Rastelu.

„Primorski list“ — podučljiv list za slovensko verno ljudstvo! (3) — V zadnji številki tega lista smo čitali dopis z Lokvij iz znane kovačnice, kjer „Lokvarski fant (?)“ naravnost sunta svoje verne, najnjemu neljube osebe kar v vodo pomečejo. Pa poreče se kdo, da ni to podučljiv list! Ni čudo torej, da je največe divjaštvo in mračnjaštvo ravno tam, kjer je „Prismojenec“ najbolj razširjen.

Ej, Li-ksi! Li-ksi! Tako ni učil Kristus! Riečanje pred kasalsko sodnijo.

— Zadržje smo že povedali, da je bila zadeva ricmanjskega župana Berdona pred kasalsko sodnijo na Dunaju, katere pa ga je oprostila obtožbe grdenja katoliških pogrebnih obredov. Generalno prokuraturo je zastopal svetnik Okretič, ki je zastopal na vso moč ničnostno pritožbo, toženega Berdona pa je zastopal dr. Tavčar. Dr. Tavčar se je obrnil najprvo proti temu, da je svetnik Okretič vpletel v svoj govor „verne katolike“. Če je hotel s tem morda nekako apelirati na katoliški čut gospodov sodnikov, mora se zagovornik temu najodločneje upreti. Verski čut, naj je ze katoliški, luteranski ali židovski, nima mesta pri najvisjih sodiscih v državi. Ti niso in ne morejo biti drugega nego sodniki, ki imajo veljavo dati zakonu. Ta zakon pa ni rimsko-katoliški, temveč avstrijski. Istotako ugovarja zagovornik proti temu, da naj se razsodba razveljavi, in da naj se v ta namen nova razprava zaukaže, da se preišče, če ni dejanje obtoženega kaznjivo iz momentov, na koje se dosedaj državno pravdnistvo ni sklicevalo niti v obtožnici niti pri prvi razpravi. Državno pravdnistvo ima svojo obtožbo takoj od pričetka z vsemi potrebnimi dokazi podpreti. Sicer je pa na tako malomarnost težko verjeti, ker je državno pravdnistvo v ti zadevi že itak razvijalo uprav izvenredno marljivost. Boljšega služabnika si vlada niti zeleti ni mogla. Zagovornik se bode govoril nadrobno o vsem tem, kar se je v Ricmanjih pripetilo. Eno pa se sme trditi, da je namreč pri sedaj veljavnih zakonih vsakemu dopuščeno, spremeniti svojo vero. Dokler ni zakona, ki bi odpad od katoliške cerkve prepovedal, se tudi Ricmanjem ne sme zabraniti, če hočejo prestopiti k drugemu veroizpovedanju. Sme se torej trditi, da Ricmanjci dandanes ničesar drugega ne zahtevajo, nego pravico, ki jim je v zakonih zajamčena. Oni ne kršijo zakona, pač pa ga krši politična oblast, ki jim pravico odreka, in to preko zakona. Za svoje nepostavno postopanje hoče sedaj popraviti. (Dalje v prilogi.)

»Krasna ženska,« pravi Porthos, »pokušaje kozarec penečega se vina.« »Vrag vzemi krčmarja,« vsklikne, kajti dal nam je mesto šampanjca anjousko vino in si domišlja, da je bodedo smatrali šampanjem! Da,« nadaljuje, »krasna ženska, ki je bila ne navadno naklonjena našemu prijatelju d' Artagnanu. Toda zagrešiti je moral proti nji kaj vrazjega, kajti hoče se maščevati nad njim. Pred jednim mesecem ga je hotela dati ustreliti, pred jednim tednom zastrupiti in včeraj je zahtevala od kardinala njegovo glavo.« »Kako, od kardinala je zahtevala mojo glavo?« vsklikne d' Artagnan, bled od strahu. »To je resnično kakor evangelij,« pravi Porthos; »slišal sem na svoja lastna ušesa.« »Jaz tudi,« pravi Aramis. »Torej,« pravi d' Artagnan in pusti brez poguma omahniiti svojo roko, »torej je brez koristi, vojskovati se naprej. Najboljše je, da si poženem krogeljo v glavo, da se vse konča.« »To je poslednja neumnost, ki jo je treba napraviti,« pravi Athos, »ker je jedina, proti kateri ni nikake pomoči.« »Toda takim sovražnikom ni mogoče ubežati,« pravi d' Artagnan. »Najprej moj nepoznanec iz Meunga, potem gospod Wardes, ki sem ga trikrat zabodel; nadalje milady, katere skrivnost sem razkril; končno kardinal, katerega maščevanje sem preprečil.« »Torej,« pravi Athos, »to so šele štirje, in mi smo tudi štirje, torej eden proti jednemu. Vraga, če hočemo verjeti Grimandovim znamenjem, nam bode opraviti s čisto drugačno množico ljudij. Kaj je Grimand?« pravi Athos. »Z ozirom na resnost položaja ti dovoljsem govoriti, prijatelj! toda prosim te, bodi lakoničen. Kaj vidiš?« »Četo vojakov.«

»Koliko oseb?« »Dvajset mož.« »Kakšne vrste?« »Šestnajst pionirjev in štirje pešci.« »Kako daleč so še?« »Petsto korakov.« »Prav, potem imamo še časa, da snemo to kokoš in izpijemo na tvoje zdravje čašo vina, d' Artagnan.« »Na tvoje zdravje!« ponovita Porthos in Aramis. »Dobro torej, na moje zdravje, dasi dvomim, da bi mi vaše želje mnogo pomagale.« »Bah,« pravi Athos, »Bog je velik, kakor pravijo mohamedanci, in bodočnost je v njegovih rokah.« Nato izprazni kozarec, ki je stal poleg njega, vstane polagoma, vzame najbližnjo puško in odide proti stražnici. Porthos, Aramis in d' Artagnan napravijo tudi tako. Grimand dobi povelje, naj stopi za štiri tovariše in vnovič nabaše vsako izstreljeno puško. Za trenotek zagledajo četo sovražnikov, prihajajočo po jarku, ki je vezal bastijo in mesto. »Vraga,« pravi Athos, »to je bilo pač vredno truda, da smo se pustili motiti od takih revčet, oboroženih s tolkači, sekirami in lopatami! Grimand bi jim moral namigniti, naj se umaknejo, in prepričan sem, da bi nas bili pustili v miru.« »O tem dvomim,« pravi d' Artagnan, »kajti zelo odločno korakajo proti nam. Sicer pa prihajajo s pionirji tudi še štirje vojaki in jeden podčastnik, oboroženi z mušketai.« »Čisto naravno, ker nas še niso zagledali,« pravi Athos. »Pri moji duši,« pravi Aramis, »priznati moram, da se mi zdi gnusno, streljati na te uboge meščanske vragove.«

»Slab svečenik,« pravi Porthos, »ki se mu smilijo krivoverci.« »Res,« pravi Athos, »Aramis ima prav; hočem jih najprej posvariti.« »Vraga, kaj delaš?« pravi d' Artagnan. »Ali nas hočeš dati postreliti, moj ljubi?« Toda Athos se ne zmeni za opomin, ampak stopi s puško v jedni in s klobukom v drugi roki v odprtino, kjer je bil porušen zid, in reče, obrnivši se z uljudnim pozdravom k vojakom in pionirjem, ki jih iznenadi ta prikazen, da obstanejo kakih petdeset korakov pred bastijo: »Gospodje,« pravi, »ravno zajutrekujem z nekaterimi svojih prijateljev v tej bastiji. Znano vam je, da ni nič neprijetnejšega nego biti moten pri zajutreku. Če imate tu kaj opraviti, vas torej prosimo, da počakate, da se najemo, ali pa se vrnete pozneje; morebiti vas obide med tem časom pametna misel, da se odrečete uporu in pridete z nami pit na zdravje kralja Francije.« »Bodi previden, Athos!« zakliče d' Artagnan. »Ali ne vidiš, da nastavljajo puške?« »Da, da,« pravi Athos, »toda to so meščani, ki znajo slabo streljati in mi ne skrivijo niti lasu na glavi.« Res počijo v tem hipu štirje strelji in krogelje se zarijejo ob Athosu v zidovje, ne da bi katera zadela njega. Skoro istočasno odgovorijo štirje strelji, ki pa se bili merjeni boljše nego strelji napadovalcev. Trije pešci se zgrudijo mrtvi in jeden izmed pionirjev ranjen na tla. »Grimand, drugo puško!« zapove Athos, še vedno v odprtini.

litena oblast tudi sodnike v službo dobiti. Pri prvi instanci se ji to ni posrečilo in zagovornik upa, da se ji to tudi pri najvišji instanci ne posreči. Bilo bi pač žalostno, če bi se smel sodnik od strani politične oblasti za biriča nepostavnosti izkoristiti. Po mnenju zagovornikov o pregrešku § 303. v tem slučaju ne more biti govora. In to niti z objektivnega, niti s subjektivnega stališča. Predvsem ni objektivne podlage, s tim so se motili katoliški pogrebni obredi? Zastopnik generalne prokurature odgovarja, da s tem, ker so se mrlični demonstrativno h grobu spremljali. Zagovornik pa vpraša, ali naj je to dobro in značajno, če bi tudi preprosto ljudstvo svoje mrlične kakor cerkvene pse za plotom zakopavalo? Ravno s tem, da so Ricmanjci tudi pri sedanjih razmerah hoteli imeti pogrebe z molitvijo, kazali so, da vedo ceniti vrednost krščanskega pogreba. Na tem bi se morali tudi verni katoliki veseliti. Sicer pa pogrebni sprevedi niso monopol katoliške cerkve, ker je stara in lepa navada, da povsod po svetu, in tudi tam kjer katoliške cerkve ni, spremljajo umrle k zadnjemu počitku. Manjka pa tudi subjektivne podlage. Ivan Berdon je na prošnjo zaostalih spremljal mrlične na pokopališče. Vse se je vršilo dostojno in tudi pobožno, kar je še celo orožnik moral priznati. V ničemer ricmanjski župan ni posnemal katoliškega duhovna. Tudi ni rabil ritualnih katoliških besed. Naj se v pretres vzamejo samo besede, glede kojih je dokazano, da jih je v resnici govoril župan Berdon. Ko so prišli do groba, je spregovoril: Sprejmi ga g omila! Potem pa se je obrnil do mrliča in dostavil: Ti pa glej, da bodeš sodnji dan na desnici! Ali je mogoče bolj najvno, pa vendar ginljivo dobiti izraz globokega krščanskega mišljenja? In tak mož naj se obsodi radi grdenja katoliških pogrebni obredov? Kaj takega je nemogoče, ker bi bilo krivično.

Kasacijski dvor je po daljšem posvetovanju pritožbo nicnosti zavrnil. Razloge te razsodbe objavimo.

Marie Herites v Gorici. — Mlada češka umetnica, hčerka priljubljenega pisatelja, je koncertovala sinoči v gledališki dvorani v Gorici. — Za Kubelikom in Kocianom se nam je predstavila nežna gospodična, vrla učenka istega slavnega mojstra na češkem konservatoriju. In žela je poln uspeh. — Zdelo se nam je, da po Kubeliku in Kocianu ne pride zopet kmalu kdo, ki stopi pred nas z goslimi v rokah; ali ta kdo je mlado devče, g. čna Heritesova, ki je prišla in — zmagala. Bilo je navzočih le kakih 100 oseb iz boljših krogov, ali očarala je vse enako in obvladalo je vse prepričanje, da je „Neue freie Presse“ prav dejala, ko jo je kratko ocenila: „Ein werdender weiblicher Kubelik mit reichem Talent und sorgfältiger Schulung.“ — Viharna pohvala odličnega občinstva je pričala, da je umetnica iznenadila, očarala svoje zveste poslušalce. — Ernstov Koncert v fis-moll smo čuli že

od Kociana, ali i gospodična Heritesova je razvila tu vse svoje vrline v polnem obsegu in s popolnim uspehom. Končala je s slovečo Paganinijev varijacijo na g - struni ter zapustila velikanski vtis. Dva kosa je morala dodati. — Morda dobimo oceno koncerta iz strokovnjaškega peresa.

Pastirski list tržaškega škofa. — Tržaški škof, Nemeč Nagl, je izdal za postni čas pastirski list. Sodobno bi se, da obseže tak list nauke o verskem življenju, tako primerno postnemu času, v katerem se pričakuje vstajenje Izveličarja. Ali kaj je ta pastirski list? Zloraba v politične svrhe. Pastirski list naj služi njegovemu namenu: izgnati slovansko bogoslužje iz cerkva ter sploh utesniti rabo slovanske po Trstu in Istri. Ta zviti škof povdarja v svojem pastirskem listu: „Ako kdo ne posluša cerkve, naj ti bo kakor krivoverec in prešestnik. Poslušajte glas cerkve in bodite pokorni brez prigovora. Treba v prvi vrsti držati cerkvene zapovedi. Cerkev duh hočemo pokazati, ako poslušamo cerkvene poveljarje, škofo in sv. očeta. Kat. kristijan mora poslušati svetega očeta ne le glede resnic svete vere, ampak tudi glede obredov, bogoslužja in vsega cerkvenega reda. Papeževi zapovedi se mora vsak pokoriti, pa čeprav je proti njegovim željam, ker papež sodi z višjega stališča, kar je na korist vernikov. Zato, ako sv. oče n. pr. glede bogoslužja kot zakonodajalec mesto starih običajev naredi stalne predpise, mora vsaki katolik kot poslušno dete storiti vse, da ti predpisi stopijo v veljavo.“

Tako piše tržaški škof, in na tak način hoče ubiti Slovanom pokorščino do sebe, da more na lep način Lahom na ljubo, zadati slovanskemu bogoslužju udarec ter storiti Slovanom veliko krivico. Kaj tako je učil Kristus?! Sama pokorščina, drugega nič! Kar lepo molči naj Slovan, pa uboga, pa čega se tako tepe nemški škof! Ta je imenitna, ali držala ne bo, kajti Ricmanje se živili Slabo spricevalo si daje sveta in edino zveličevalna katoliška cerkev s takim postopanjem! Sama pokorščina — o naših pravicah hoče govoriti niti besedice tržaški škof!

Podružnica „Legu“ za Gorico je imela v nedeljo opoludne v mestni dvorani svoj občni zbor. Podružnica je imela lani dokodkov K 13.407-61, troškov pa 5.152-30, ostanka torej 8.255-31 K. Vsekakor lepe svote, ki kažejo o veliki požrtvovalnosti Lahov za „Legu“, kar bi moralo biti nam v posnemo gledé naše prepotrebne Ciril-Methodove družbe. — V letošnjem letu postavijo otroški vrtec pri Barki, namenjen nemalo za slovenske otroke tam okoli. — Predsednik društvu je G. Bombig.

Sodnja je vendar prej! — Tako se veseli znani Lokvarski dopisun v zadnjem „Prismojencu“ radi izida prve obravnave radi dogodka na Lokvah z dne 31. januarja t. l., ko so neko osebo tako pomestili,

da je morala 14 dnij ležati, češ — vsi obtoženci so bili oproščeni!

Mi smo se o stvari informovali ter smo zvedeli še več, namreč da je bil glavni obdolženec, čeprav ni bil pri obravnavi — priče so rekli, da je bolehen in ne more priti — ne da bi bil zaslišan, tudi oproščen.

Dotični je bil tako „bolehen“, da se je klatil 3 dni po krčmah z Lokvij do Gorice in nazaj ter tam vganjal razne neumnosti in sam priznal pred pričami v neki gostilni v Gorici istega dne, da je tožitelja tepel rekoč: „Per moj dus, da sem ga drž in tudi tuk!“

Tudi še nekaj drugega smo izvedeli o tej imenitni osebi, kar se je isti dan godilo v isti gostilni, pa — za sedaj se zamolčimo! Če je pa njegov sin, „Lokvarski fant“, „firbčen“, naj se oglasi v gostilni pri „Nutelnu“ na Kornu v Gorici; tam vse izve.

Ali je tožitelj vložil rekurz, nam ni znano; svetovali bi mu pa, naj to stori, čeprav vé „najnovejši“ prerok že naprej, da tudi II. instanca obdolženca oprost. Kaj pomeni pa to? Ali naj si mislimo, da smatrajo ti ljudje tudi sodnijo za svojo domeno?!

Mizarska sadruga v Solkanu naznanja sl. občinstvu, da ima sedaj v svojem na novo sezidanem skladišču v Solkanu velikansko zalogo pohištva od najnavadnejše do najfinejše vrste, kakor spalne in jedilne mabe raznih slogov, komerčno blago, s katerim zalaga vse avstrijske južne pokrajine, eksportno blago za Orijent, itd.

Zadruga stela si bode v čast, ako občinstvo poseti njeno zalogo, kjer pa ni nikdo siljen, si kaj izbrati.

Klicel proti Avstriji. — V nedeljo popoldne je sel po cesti natrkan Francesco Culot, čevljar v ulici Morelli, ter klical, „viva“ Italiji in poleg tega vpil proti Avstriji. To je čul redar ter ga aretiral. Na potu v zapor jo kričal še, da ga je varala žena, katera naj se kaznuje z zapeljivcem vred.

Podpora obrti. — V seji stalnega odseka za pospeševanje obrti na Dunaju v ministertvu za trgovino so dovolili podporo mizarski zadrugi v Gorici in posojilo tvornici za cesljanje lesa v Vel. Munihi v Istri.

Klerikalna vzgoja. — Izvedeli smo nekaj novega. V neki znameniti vasi na Vipavskem, kjer kraljuje prosluli klerikalni župan, stoji neka krčma, v kateri se godijo čudovite reči. Tam pred kratkim je prišel v krčmo sam mlad fant; prišla je punica, domača punica, ter je zaprla vrata za seboj. Bilo je temno. Kmalu se je lotila fanta, ki je presenečen občutil deklino ravnanje ter jo vprašal, kaj hoče. Že veste kaj, je bil odgovor. Konečno je rekel, da zavpije, ako se ne odpre, in le težko se je ubranil sireni. Pravijo, da dela večkrat tako, s kakim uspehom, ne vemo. Pravijo pa tudi, da jo mati tako uči. Imela je tudi nekega Laha, s katerim sta se razumela le potom tolmaca....

kako drugače, ne vemo. — To se godi v strogo klerikalni rodbini! Pa je tudi le v klerikalni rodbini mogoče! Klerikalna vzgoja!!

Kaj dela ljubljanski škof. — V „Slov. Nar. od sobote smo čitali velezanimiv uvodni članek pod naslovom: Nov škandal. Iz tega članka podajemo našim čitateljem to-le:

„Ljubljanski škof je pred nekaj leti v uradnem pastirskem listu izdal naročilo duhovnikom, naj nagovarjajo ljudi, da naj kaj zapuste za škofove nepotrebne zavode. Časih je bil duhovnik tolažnik umirajočih, zdaj pa so razni duhovniki začeli s hudicem in s peklo rotiti umirajoče, duševno in telesno onemogle ljudi, da naj kaj dajo za škofove zavode. In čedalje bolj se množe testamenti, v katerih se večji in manjši zneski volijo za škofove zavode. In še ni dovolj! Zgode se celo tatvine, čisto navadne tatvine in o takem slučaju hočemo danes poročati. Pred tremi leti namreč l. 1901. je umrl duhovnik nemškega viteškega reda Klemenčič. Ta duhovnik je bil pri neki dunajski zavarovalnici zavarovan za večji znesek in je imel dotično polico shranjeno pri sebi. Kmalu po njegovi smrti in sicer dne 10. septembra 1901. je kancelar knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani I. Šiška v imenu tega knezoškofijskega ordinarijata dotični zavarovalnici predložil Klemenčičevo polico in zahteval, da se mu izplača zavarovana svota. Zavarovalnica je prevzela polico, a predno je še zavarovano svoto izplačala, je sindikat nemškega viteškega reda kot zapuščinska oblast zavarovalnici prepovedal, izplačati knezoškofijskemu ordinarijatu zavarovano svoto, in sicer z dostavkom, da je dotična polica bila ukradena iz zapuščine omenjenega duhovnika Klemenčiča. V pojasnenje je treba povedati, da za duhovnike nemškega viteškega reda ni sodišče zapuščinska oblast, nego sindikat nemškega viteškega reda. Sindikat nemškega viteškega reda, ki je kot zapuščinska oblast prepovedal, izplačati knezoškofijskemu ordinarijatu zavarovano svoto, se je z uradnim dopisom z dne 28. oktobra 1901. — obrnil do knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani, mu pojasnil, da je Klemenčičeva polica bila ukradena in zahteval pojasnila. Kaj pa je storil knezoškofijski ordinarijat, čigar predstojnik je škof Anton Bonaventura Jeglič in v čigar imenu je I. Šiška predložil ukradeno polico ter zahteval denar? Knezoškofijski ordinarijat ni dal odgovora na uradni dopis sindikata nemškega viteškega reda z dne 28. oktobra 1901. in tudi na opetovane pozive, naj vendar odgovori, ni sindikatu odpisal niti ene vrste — pa tudi denarja se ni upal zahtevati, kar bi gotovo storil, če bi mogel dokazati, da ima kako pravico do police.

Komentarja k temu niti ni treba pisati. To kriči do neba!

„Oslovsko riganje“. — „Gorica“ je rekla v svoji ljubeznivosti, da je naša notica „Žindra“ v Centrifugi, naperjena proti

Grimand stori tako. Tudi trije prijatelji nabašejo svoje puške vnovič; prvi salvi sledi druga; podčastnik in dva pionirja se zgrudijo mrtvi na tla, ostali pa zbežijo.

»Naprej, gospodje, napad!« zapove Athos. In prijatelji skočijo iz forta do bojnega polja, vzamejo pešcem muškete pa podčastniku meč in se vrnejo nazaj v bastijo, prepričani, da sovražnik ne obstane prej nego v mestu; trofeje svoje zmage pa vzamejo s seboj.

»Nabaši puške vnovič, Grimand,« pravi Athos, »in mi, gospodje, hočemo nadaljevati svoj zajutrek in svoj pogovor. Kje pa smo bili prekinjeni?«

»Spominjam se,« pravi d'Artagnan, »povedal si, da je milady zapustila Francosko.«

»Šla je na Angleško,« odvrne Athos.

»In s kakšnim namenom?«

»Z namenom, da usmrti ali pa da usmrtiti vojvodo Buckinghamskega.«

D'Artagnanu se izvije vsklik presenečenja in gnjeva.

»Ali to je nesramno!« zakliče.

»O, kar se tiče tega,« pravi Athos, »pač vedi, da se brigam za to jako malo. Ker si zdaj skončal, Grimand,« nadaljuje Athos, »vzemi podčastnikov meč, priveži nanj servieto in ga natakni vrh bastije, da naši uporni Rochellanci vidijo, da imajo opraviti s hrabrimi in lojalnimi kraljevimi vojaki.«

Grimand uboga, ne da bi odgovoril. Trenotek pozneje, ko zavihra nad glavami štirih prijateljev bela zastava, pozdravi njen pozdrav hrupno odobravanje. Polovica tabora je bila pred izhodom.

»Kako,« pravi d'Artagnan, »tebi je malo na tem, da da usmrtiti vojvodo Buckinghamskega? Vojvoda je vendar naš prijatelj?

»Vojvoda je Anglež; vojvoda se vojskuje proti nam. Naj napravi z vojvodo, kar hoče: za to se brigam manj nego za prazno steklenico.«

In pri teh besedah vrže Athos steklenico, iz katere je izlil baš poslednje kaplje v svoj kozarec, daleč od sebe.

»Čakaj trenotek,« pravi d'Artagnan. »Jaz ne pustim vojvode tako na cedilu: podaril nam je krasne konje.«

»In zlasti krasna sedla,« pravi Porthos.

»Amen,« pravi Athos, »in če hočeta, se vrnemo pozneje na ta predmet. Mene pa zanima v tem hipu najbolj — in to se ti bode zdelo lahko razumljivo, d'Artagnan — torej mene zanima najbolj listič, katerega je izvila iz rok kardinalu in s katerega pomočjo se je hotela brez kazni iznebiti tebe in morebiti tudi nas.«

»Toda ali je to bitje sam vrug!« pravi Porthos pomoliviši Aramis, ki je rezal piščanca, svoj krožnik.

»In ali je ostal ta listič v njenih rokah?« vpraša d'Artagnan.

»Ne, prišel je v moje roke; vsekakor pa ne morem reči, da brez truda, kajti sicer bi moral lagati.«

»Moj ljubi Athos,« pravi d'Artagnan, »skoro ne morem več prešteti, kolikokrat si mi že ročil življenje.«

»Torej si zapustil naju samo, da si prišel do nje?« vpraša Aramis.

»Gotovo.«

»In ti imaš res to kardinalovo pismo?« pravi d'Artagnan.

»Tukaj je,« pravi Athos.

»In pri tem izvleče iz svojega žepa dragoceni papir.

»D'Artagnan ga razvije s tresočo se roko, ne da bi si prizadeval prikrivati razburjenost, in čita:

»Lastnik tega papirja je storil to, kar je storil, v mojem imenu in v blagor države.

5. decembra 1627.

»RICHELIEU.«

»To je res oproščenje po vseh pravilih,« pravi Aramis.

»Ta papir moramo raztrgati,« pravi d'Artagnan, misleč, da čita v njem svojo smrtno obsodbo.

»Ravno nasprotno ga moramo skrbno ohraniti,« pravi Athos; »in jaz bi tega papirja ne oddal, če se mi plača tudi z zlatom.«

»In kaj prične zdaj ona?« vpraša mladi mož.

»Kaj?« odvrne Athos malomarno. »Skoro gotovo bode pisala kardinalu, da ji je neki prokleti mušketer, imenom Athos, iztrgal njen varnostni list; v istem pismu mu bode svetovala, naj se oprost ne samo njega, ampak tudi Porthosa in Aramisa; kardinal se spomni, da so to oni ljudje, ki so mu vedno na potu, nato da nekega lepega dne d'Artagnana zapreti, in da se ta ne bode dolgočasil sam, poskrbi za to, da mu bodedo delali v Bastilji družbo.«

»Zdi se mi, da delaš zelo žalostne dovtype, moj ljubi,« pravi Porthos.

»Jaz se ne šalim,« pravi Athos.

»Ali ne meniš,« pravi Porthos, »da bi bil mnogo manjši greh, zaviti vrat tej prokleti milady kakor pa ubogim hugenotom, ki so zagrešili samo to, da pojo svoje cerkvene pesmi v francoskem jeziku, dočim jih pojemo mi v latinskem?«

»Kaj pravi k temu abbé?« vpraša Athos mirno. »Pravim, da sem Porthosovega naziranja,« odvrne Aramis.

»In jaz tudi,« pravi d'Artagnan.

»K sreči je daleč od tod,« pravi Porthos, »kajti priznati moram, da bi mi bila tukaj v veliko nadlego.«

klerikalni kupčiji z vitriolom in žveplom, katere so se lotili ljudje, ki nimajo niti pojma o trgovini s kmetijskimi potrebami ter hočejo le oskudovati solidno trgovino, vinorejca, ki jim pojdejo na limanice, pa nabrisati „približno“, — oslovsko riganje! Ali poglejmo, kje je oslovsko riganje? Klerikalcev se drži „Zindra“, in v njej tudi tiči oslovsko riganje. Ljudje božji, varujte se torej Zindre, ker iz nje sika oslovsko riganje, namenjeno tistim, ki gredo na limanice klerikalnim „gospodarjem“ in „trgovcem“! Pozor!

Is seje mestnega sveta goriskega. — Te dni so zopet „sejali“. Kakor so pa naši mestni očetje majhni v pravem delu, tako so veliki v navdušenju, kadar treba nastopiti nacionalno tedi udariti po Slovencih. Govorili o laškem vseučilišču ter se izrekli proti Roveredu. Dr. Pinavčig je govoril o tem, ali tudi dr. Venier ni mogel molčati. Ta doktorček je pokazal svojo jezo nad Slovani, rekoč, da „per quei quattro slavi sparsi qua e là“, vlada ne da vseučilišča v Trstu. „Quattro slavi“ — tako je rekel dr. Venier in galerija je ploskala. Dr. Venier je bil srečen. Pustimo mu to veselje!

Tupi o vodovodnem vprašanju so govorili, in sicer je med drugim prav ironično omenjal svetnik Ciani, kako dolgo časa da se že studira to vprašanje, ne da bi se prilo do kakega zaključka. Toliko let se je vlačilo Mrzlek v razpravljanje, potem pa se ga je hotelo kar opustiti. Kar čez noč so se zamislili v neke tolminske studence, poslali komisijo gori, potem pa se ni živ krst več zmenili za to. Župan je rekel potem v neki seji, da je vodovodno vprašanje že blizu rešitve, ali se sedaj ni nič. Faidutti je rekel, naj začno študirati tudi, kako se ima izpeljati vodo v mesto, naj se postavi vodna črta, ne le studence preiskovati. Sedaj uganjajo burke s trdko Kurz & C. na Dunaju. Enkrat se sprejmejo načrti, pa se zopet zavrzajo, prenaradijo, pa zopet sprejmejo. Skratka: Strašna kolobocija!

Na kratko ga je hotela odpraviti. — Neka Em. Michielli na Verdijevem tekaliscu je bila izgubila hranilno knjižnico „Monta“ za 4260 K. To je naznanila policiji, kjer pa se je kmalu oglašil neki Anton Batijancič, ki je našel to knjižico. Zahteval je seveda postarno nagrado, ali gospa Michielli te ni hotela izplačati, marveč ga je hotela odpraviti s 25 kronami. B. seveda s tem ni bil zadovoljen ter stori druge korake, da pride do pristojnega mu zneska. Nehvaležnost je plačilo sveta!

Laški soc. demokratje v Gorici darujejo opetovano v namen „Lege“ večje in manjše zneske. „I demokrati“... tako čitamo večkrat. Laški soc. demokratje delajo tako, ker stojijo na intrasigentnem narodnem stališču, da pomagajo celo slovensko decu raznarodovati. Kako pa delajo slovenski soc. demokratje? Ti pa povdarjajo zopet in zopet, da so proti vsakemu nacionalcu, namreč slovenskemu, in umevno, ne dajajo v narodne narobe nikakih takih daril, kakor njihovi laški tovariši. Kaka razlika med jednimi in drugimi!!

Poljak, izročeni Rusiji od strani Italije. — Poročali smo, da je Italija izročila Poljaka Zaremba Rusiji. Sedaj pa pišejo nekateri listi v kraljestvu, da se reč ne tiče nikake take izročitve, o kakršni se je pisalo, marveč da je bil Zaremba revež, ki je sam prosil za vrnitev v domovino. Tudi da je bil umobolen. Od druge strani pa smo izvedeli, da so sklicali socialisti v laškem Vidmu sejo, v kateri so naročili poslancu Varazzaniju, da naj stavi interpelacijo v tej stvari, da se pride na čisto, kako je pravzaprav z ono izročitvijo Poljaka Zaremba.

Iznali so iz Gorice 17-letnega Frid. Mraka iz Čepovana, ki je prestal 4 mesece ječe radi tatvine. Postavljen je tudi pod policijsko nadzorstvo za 3 leta. Iznali so tudi onega 17-letnega Iv. Žnidarja, o katerem smo pred kratkim pisali, da je okradel neko svojo rojakinjo. Zaprt je bil 5 dni.

Tajinstvena ženska. — Lani 9. aprila so aretirali v Gorici na kolodvoru neko veliko okoli 30 let staro žensko, ker je bila brez sredstev. Ko so jo aretirali, je govorila neke besede, deloma slovenske. Od takrat dalje so sli o njej poizvedovanja okoli, in sedaj se sluti, da bi bila ta ženska neka zviata tatica Klara Bajesi iz Komorna. Ta ženska je bila leta 1899. v bolnišnici na Dunaju, kjer se pošiljali k njej učenjake v raznih orientalskih jezikih, pa nihče je ni razumel. Nekemu postreščku Horaku, ki je

bil dlje časa v Afriki, pa je pripovedovala v indijskem jeziku, da je rojena v Indiji ter da je prepotovala mnogo sveta. Res je, da je hodila ona Bajesi po svetu kot vlačuga. Na Dunaju je h. zaprta 8 mesecev. Dunajska policija je po popisu tega mnenja, da ona ženska v goriskih zaporih je edinot Klara Bajesi. Morda je pa umobolna?

Za Laha se je ladal. — Zaprti so iz Gorice 19-letnega Josipa Mozetice z Vogerskega. Ko se ga prasali, kdo je, je rekel, da je Lah Gregor Gregorič pok. Jerneja, kovač iz laskega Vidma. Pri njem so našli delavsko knjižico in 10 K.

Na poštah nakaznicah, namenjenih v druge države, se bode moralo od 1. aprila dalje naznačiti odposlane zneske v onem denarju, ki je v rabi v državi, kamor gre poslana svota.

Po veselju žalost. — G. G. Vattolo je šel s svojimi prijatelji v kavarno „Nazionale“ v Gosposki ulici. Tam je poskušal svojo moč z masinistom Tappani tvrde Sard ter v borbi padel na tla in si zlomil desno nogo.

Brez sredstev. — Policiji se je predstavil 34 letni K. Žuban iz Trsta ter povedal, da je brez dela, brez sredstev in lačen. Povedal je tudi, da je izgnan iz Gorice. Dalje je prišel na policijo 41 letni G. Fichtinger iz Požuna te: povedal, da je brez sredstev ter bolan. Oba so poslani v zapore.

Pevsko-bralno društvo „Orel“ na Trnovem bode imelo v soboto 19. t. m. svoj letni občni zbor v bralni sobi ob 3. uri popoldne. K občni udeležbi uljudno vabi odbor.

Tatovi. — V noči od 9. na 10. t. m. so udri neznan tatovi v stanovanje Fr. Winklerja v ulici Julijskih planin, in sicer so zlomili železje v oknu, da so mogli udrati. Prevrgli so vse, ali ker niso nič našli, so pograbili dežnik ter ga polomili in vrgli na dvorišče. Nekoliko boljše pa se jim je godilo v ulici proti pokopališču, kjer so ukradli iz pusice tamkajšnjega „znamenja“, kar je bilo notri. Baje je moralo biti nekaj kron.

Dve mestli dlurnstov pri tukajšnjih sodnijah sta razpisani. Potrebno je znanje deželnih jezikov. Prizadeti, oglasite se! Službe so prvotno provizorične, potem stalne ter združene s pokojnino.

Prošnja. — Bridka smrt je vzela ubožni družini vdovo mater, edino podporo. S težkim delom jo je živila. Dva sinova, ki obiskujeta nižje razrede srednjih šol z odličnim vspehom, je le ona vzdrževala in ju podpirala s potrebnimi šolskimi stvarmi. Velika škoda bi bila, ako bi bila ta dva sedaj prisiljena opustiti učenje ter se poprijeti kakega rokodelstva. Zato se obračamo s prepornišno prošnjo do vseh onih, ki bi hoteli z bodisi kakoršni koli podporo priskočiti na pomoč, da bi poslali isto družini Tertič v Židovski ulici.

Listnica. — G. dop. v D. Prihodnjit. V hotelu pri „slatem jelenu“ so na prodaj sledeče stvari vse v dobrem stanu: tramovi, deske, plinove cevi vsakovrstne, cevi za stranišča, vrata in okna, 3 velike svetilnice, katere so primerne za dvorišča v kaki gostilni, 3 prav lepo izdelane kamnite plošče za stopnice a 1:30 m² in 40 lepih kamnitih stopnic.

Mlad, simpatičen trgovec z lesom se želi seznaniti v svrhu

ženitve

s pridno in tiho gospico iz dobre in poštene hiše. — One, ki imajo veselje do trgovine in nad 20.000 kron premoženja, imajo prednost. Molčečnost se zagotavlja. Ozira se le na resne ponudbe če mogoče sè sliko, ki se diskretno vrne, naslovljene na: „Merkur 100.000“ Trst — restante glavna pošta proti potrdilu.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Od nemških in slovenskih strank se je vložilo več interpelacij zaradi dogodkov pred dunajskim vseučiliščem. Posl. Wolf je pripeljal na galerijo celo druhal vsenemških dijakov. Najprej so se došle vloge dobesedno prečitale, potem se je začelo glasovanje po imenih. Pri čitanju vsenemske interpelacije zaradi dijaskih izgrediv je prišlo do burnih prizorov med Vsenemci in Čehi. Dr. Stransky je zaklical: „To niso nemški dijaki, 50% je bilo dunajskih posto-

pačev, sodrga je zbraua na cesti in v rektorjevi pisarni!“ Ko se je v interpelaciji pogrela laž, da je neki slovanski dijak potegnil nož, je zaklical posl. Reichstätter: „Ako se je dr. Pfersche kot vseučilišni profesor tako obnašal! To je vzgoja akademične mladine!“ Čehi in Jugoslavoani so zahtevali v svojih interpelacijah, naj ministerski predsednik brani nemenske dijake na vseučilišču ter se vpraša, ali hoče v varstvo porabiti ista sredstva, ki so se porabila v Pragi. Med tem je posl. Wolfa zgrabil furor tentonicus, da se je zaletel v Čeha, toda skupil jih je tako, da ga je moral tovaris s tal pobirati. Ministerski predsednik dr. Körber je odgovoril na interpelacije sledeče: „Slovanskim dijakom na dunajskem vseučilišču ostane zajamčeno popolno zakonito varstvo, kakor vsem državljanom, ako se drže javnega reda. Tu ne sme nastati razlika. Tembolj se je izogibati vsem samovoljnim izzivanjem in ščuvanjem, iz katerih nastane motenje javnega reda ali druge nezakonitosti. Vlada ne more trpeti, da bi se mirno dunajsko prebivalstvo vznemirjalo. (Čehi: V Pragi tudi!) V tem oziru sem vse potrebno odredil ter jamčim, da se bo v vsakem nadaljnem slučaju opustil vsak ozir, kjer sta red in mir v nevarnosti“. (Čehi: Kaj je z Brnom, Prago? Kaj je z nemškim rektorjem?) Posl. Kramář je obširno razpravljaval o dogodkih na Dunaju in v Pragi. Posebno je grajal, da se dovoli nemškim buršem izzivati s čepicami v pruskih barvah. Ker se mu je z nemške strani hrupno ugovarjalo, jih je zavrnil: „Vsakemu modernemu človeku se zde te barvaste čepice nevedne. Pamet vendar ne tiči v kapi, temuč v glavi“. Nemce je resnica hudo bodla ter so hoteli z naskokom prisiliti predsednika, da bi govorniku odtegnil besedo.

Čitanje došlih vlog se je vršilo doslovno. Med vlogami je tudi interpelacija posl. dr. Rizzi-ja in drugov za ministra predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari in na ministra za uk in bogočastje, glede postopajša z laskimi dijaki na dunajskem vseučilišču povodom zadnjih dogodkov. V interpelaciji se omenja, da so bili ti dijaki, ki so do sedaj mirno obiskovali to vseučilišče, povodom zadnjih nemirov na dunajskem vseučilišču, izpostavljeni enakim napadom, kakor drugi nemški kolegi. Laski dijaki so bili vrženi iz aule, ker so se medseboj posluževali svojega jezika. — Taki dogodki, ki po kratkem času sledé onim v Inomostu, najodločneje potrjujejo potrebo ustanovitve laskega vseučilišča, da se zamorejo laški dijaki mirno baviti s svojimi nauki. Ti dogodki so provzročili ne samo pri laskih dijakih, ampak tudi pri vsem prebivalstvu najnepovoljneji utis. Oni vidijo v tem prikajsevanje na svojih pravicah kakor državljanji in pomanjkanje na gostoljubnosti, katero so vedno vzivali na Dunaju. Interpelantje vprašajo, hoče li minister storiti shodne korake, da bodo vzivali italijanski slušatelji osebno varstvo in izvrševanje svojih akademičnih pravic kakor drugi kolegi? Dobesedno čitanje došlih vlog je trajalo do 2 in pol popoldne. Vsa sedemurna seja je bila izpolnena s čitanjem došlih vlog in po imenskih glasovanjih.

Zahvala ruskega poslanika „Jugoslavanskemu naprednemu klubu“. — Predsednik „Jugoslavanskemu naprednemu klubu“, gosp. dr. A. Fejancič, je dobil od ruskega poslanika grofa Kapnista zahvalo, katero priobčujemo v prevodu:

Carsko rusko poslanstvo na Dunaju

Dunaj, 28. februarja 1904.

10. marca

Št. 365.

Milostljivi gospod!

V prijetno dolžnost mi je, Vas naprositi, da izročite „Jugoslavanskemu naprednemu klubu“ v imenu moje domovine srčno z hvalo na sočustvu, izraženem v Vašem pismu z dne 9. t. m. povodom zadnjih dogodkov na Daljnem Vzloku, z željo, da bi ruska vojska izvojevala zmago nad Japonsko.

Ob enem tudi obveščam carsko vlado o sprejetih izrazih sočustva.

Sprejmite, milostljivi gospod, zadržilo mojega popolnega spoštovanja in udanosti.

Carski poslanik:

Grof Kapnist, sr. r.

V Monakovem na Bavarskem obstoji nič manj nego 15 slovanskih društev (5 čeških, 5 ruskih, 2 poljski, 2 srbski in 1 jugoslovansko. Vsa ta društva žive z ondognimi Nemci v najlepšem miru. Monakovo je glavno mesto Bavarske ter in a znamenito vseučilišče in mnogo drugih znanstvenih in umetniških zavodov.

„Sokol“ v Brezicah. — Ni se dolgo, odkar je razpel „Murski Sokol“ svoje peruti in že se snuje novo sokolsko društvo na pomembnih tleh — v Brezicah na Štajerskem. Tudi temu društvu pomaga „Celjski Sokol“

v življenje s tem, da ga preskrbi z izvežbanim voditeljem. Pretečeno soboto je bil v „Narodnem domu“ v Brezicah dobro obiskan shod, ki je sklenil ustanoviti sokolsko društvo v Brezicah. V kratkem se predložijo vladi društvena pravila v potrditev. Med tem pa bo pripravljali odbor pridno zbiral prispevke za nakup telovadnega orodja.

Olomuški nadškof dr. Kohn je od-stavljen. — Poročilo pravi: dr. Kohn se je dne 14. t. m. odpovedal in sicer na papežev poziv, ki se je skliceval na kanonično pokorščino. Konstatiralo se je neki, da je Kohn s skofijskim imetjem dobro gospodaril in da tudi ni grešil proti spovedni tajnosti, a papež je želel, da odstopi, ker se je sicer batirazkola. V kratkem pride Kohn na Dunaj, da se dogovori zaradi svoje penzije, in se potem preseli v Rim.

Uniforme iz papirja nosijo nekateri oddelki japonske vojske. Pravijo, da je ta vrst obleke tako trdna kakor ona iz volne.

Največja vojašnica je v Varšavi na Ruskem. To velikansko poslopje ima prostora za 38.000 vojakov. Skoro ravno tako velika je vojašnica v angleškem mestu Aldershotu. V njej je prostora za 25.000 ljudi.

Vesti iz Amerike. — 20 milj daleč k poroki. Izredna zima in severozapadni vihar ni zamogel vstaviti, in mrzla atmosfera ni zamogla ohladiti vroče lubezni 14letne Olive Palmerjeve in Andreja Finnerja, ki je star 16 let. Oba otroka sta odšla osem milj daleč preko hribov po snegu na dom duhovna A. O. Coveya v Mount Freedom, kamor sta prišla skoraj zmurznjena. Duhovnu sta naznanila potem, ko sta se ogrela, da želita biti poročena. Mr. Covey je opazoval delkico od glave do nog, potem je opazoval mlečozobega dečka in izjavil, da ju ne more poročiti. Oba je lepo podučil in jima svetoval, naj se počakata tri ali štiri leta. S tem poročenca nista bila zadovoljna, in sta izjavila, da želita biti poročena, če tudi morata iti peš v New-York. Na to sta šla dve milj dalje v stanovanje duhovna John Hiljmana, kateri ju je po daljšem obotavljanju vendarle poročil, na kar sta se vsa srečna vrnila domov k Palmejerjevi materi.

Šest mornarjev utonilo. Med bregom Bellport in East Moriches je obličala trijamhorna jadranska „Benjamin C. Cromwell“ na pesku, in dvanajst ur na to so jo zdrobili valovi. Na njej je bilo osem mornarjev, od katerih sta se pa le dva rešila. Vsi poskusi rešiti ponesrečeno ladjo, so se izjalovilo. Ko se je zdanilo, so skušali od rešilne postaje izstreliti zopet rešilno vrv proti ladji, toda tudi vrv je zgrešila svojo pot. Popoldne je bila ladja razbita in kmalo na to je valovje jelo prinašati na kopno razvaline. Na to je rešilno moštvo odveslalo proti razvalinam in rešilo dva mornarja, jeden rodom Portugalec in drugi Norvežan.

100 let star. — Te dni je obhajal senator David Wark svoj 100. rojstni dan. Wark je najstarejši postavodajalec na svetu. Slavnosti so se udeležili mayor in vsi občinski svetovalci in razni vladini uradniki. Mr. Wark je še vedno zdrav, le oči so mu oslabele. Odkar je postal senator, še ni zamudil niti jedne senatove seje.

Zadnje vesti. — Vedno bolj se tuje, da se nahaja Port-Artur v težkem položaju, da ga je bombardiranje tako poškodovalo, da ga utegnejo Rusi zapustiti? — Vlada baje odtegne načrt za ustanovitev laske jur. fakultete v Roveretu radi protestov Lahov in Nemcev ter misli napraviti neodvisno fakulteto v Inomostu! — Iz seje drž. zbora včeraj je beležiti preprič med Wolfo in novim češkim poslancem Sternbergom! — „Slov. zreza“ se baje pridruži češki obstrukciji!

Vojna med Rusi in Japonci.

Boji med ruskim in japonskim brodom.

Poveljnik brodogja admiral Makarov poroča iz Mukdena: Šest naših torpedovk, med temi 4 pod kapitanom Matuševičem, ki so sle v noči 10. t. m. na odprto morje, so srečale sovražno flotilo torpedovk, katero so spremljale križarke. Prislo je do boja, v katerem je torpedovka „Vlastni“ vrgla Whitehead-torpedo na sovražno torpedovko, ki se je vsled tega potopila. Na povratku je bila poškodovana torpedovka „Steregubsi“ pod poveljnistvom poročnika Sergejeva, in se je začela pogrezati. Ob 8. uri jutraj se je povrnilo ostali 5 torpedovk. Ker je bil položaj „Steregubsa“ kritičen, sem razvil svojo zastavo na „Noviku“ ter sel s tem in „Bajanom“ na pomoč. Pet sovražnih križarjev je zajelo našo torpedovko. V isti čas je priplulo tudi sovražno brodogje. Nemogoče je bilo rešiti „Steregubsa“. Torpedovka se je pogreznila. Del moštva je bil vjet, drugi del je utonil. Na ladjah, ki so se udeležile nočnega napada, je bil 1 častnik težko in 3 lahko ranjeni, in sicer kapitan Matuševič, častnik Aleksandrev in inženir Blinov. Častnik Zajev je bil na glavi težko ranjen in je zgubil desno oko, dva moža sta bila ubita, 18 je bilo ranjenih. Ob 9. uri je začela iz 15 ladij obstoječa sovražna eskadra iz velike daljave streljati na Port Artur iz topov ve-

likega kalibra. Obstreljavanje je trajalo do 1 ure popoldne. Po mojem mnenju je izstreljal sovražnik 154 krogel iz topov 30% kalibra. Škoda prizadeta našim ladijam je neznatna in so vse popolnoma pripravljene za boj. Na naši strani je bil ubit 1 vojak, 1 častnik in 4 vojaki so pa lahko ranjeni. Ponovno streljanje naših baterij je primoralo sovražnika, da se je umaknil. Začetkom bombardiranja so odgovorjale baterije vse trdnjave. Možvo na vseh ladijah je dokazalo svojo hladnokrvnost. V delavnicah se ni delo prekinilo. Bombardiranje se lahko smatra brezuspešnim. Poroča se, da je bil sovražni križar „Takasano“ močno poškodovan; škoda se pa radi daljave 10 kilometrov ni moglo natanko določiti. Več naših krogel je bilo izstreljenih 12 kilometrov daleč. To mi je čast sporočiti Vašemu Veličanstvu.

Podrobnosti o bitki pred Port-Arturjem.

Reuterjev biró priobčuje poročilo admirala Togo o bombardiranju Port Arturja od 10. t. m.: Dve japonski torpedovski flotili ste se približali v noči vhodu v pristanisce. Flotila je začela polagati mine kljub močnemu streljanju ruskih baterij. — Druga flotila je zadela južno od Liantiesaua na šest ruskih torpedovk. Nastal je polurni boj na kratko daljavo. Ruska flotila se je umaknila premoči. Japonci so imeli 8 ranjenih in 7 mrtvih. Prva flotila je napadla 2 ruski torpedovki, ki ste prišli iz odprtega morja. Boj je trajal eno uro. — Japonci so imeli 2 mrtva in 4 ranjene. Na to je japonska eskadra bombardirala skozi 4 ure trdnjavo. Baterije so na streljanje odgovarjale, nobena japonska ladja ni bila poškodovana. Ob 2. je vstavila japonska eskadra streljanje. — O zadnjem napadu Japoncev na Port Artur poročajo iz Nagazakija sledeče podrobnosti: Pomorska bitka je bila baje za Japonce vspešna. Več ruskih križark je bilo zadetih od japonskih krogelj. Ruske ladje so imele precejšnje zgube in so se morale umakniti. Tudi v mestu je baje veliko škode; ruske baterije so zivahno odgovarjale. O japonskih zgubah ne dopusti japonska cenzura nobenih objav. — Iz Port Arturja v Čifu dospeli angleški parnik poroča, da je bil „Retvizan“ dvakrat zadet od japonskih krogelj. Tudi stanovanje generala Volkonski-ja je bilo poškodovano. Tisoče Kitajcev dela na utrdbah Port Arturja ob kopni strani.

Mir v Port Arturju in Vladivostoku.

General Zilinski poroča od 12. t. m.: Glasom korejskih časopisov se je izkrcalo v Činampo 18.000 Japoncev, ki so marširali proti Pengjangu. V Kjenjengu se je izkrcalo 500 Japoncev, ki so se podali s prej došlimi 2000 mož proti Čenjengu. V Por Arturju in v Vladivostoku je vse mirno. V Mandžuriji ni japonskih čet.

Naredno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Dalje.)

Moja zadnja sporočila so bila odmerjena lesnemu prometu Avstro-Ogrske s Srbijo, Rumunijo itd. Tu hočem navesti le še nekaj o vozninskih stavkih v prometu

z lesom iz svoje prakse, z opazko, da dajejo ti razni vozninski stavki hvaležne polje za delo za vse stranke nego večer prepir med posameznimi strankami. Najprvo pa hočem navesti najvažnejše date, ker imam v rokah statistiko skupnega lesnega izvoza v l. 1903.

V l. 1093. je znašal skupni izvoz lesa cele države 2.475.727 mc v vrednosti 232.044.118 K proti letu 1902. s 1.781.313 mc v vrednosti 135.530.011 K; torej več za 1903. — 694.414 mc v vrednosti 36.514.107 K. Delovanje lesne industrije za leto 1903. v izvozu je bilo torej za 6.944 vag. večje od prejšnjega leta. Od tega se je izvozilo:

- 1.) v Nemčijo 22.919.737 mc, od tega 5.004.269 lesa za žage;
- 2.) v Italijo 6.970.140 mc, od tega 4.845.738 mc lesa za žage;
- 3.) v Švico 1.194.073 mc, od tega 924.339 mc lesa za žage;
- 4.) v Francijo 1.069.810 mc, od tega 757.695 mc lesa za žage;
- 5.) v Rusijo 4.036.839 mc, od tega 1.125.090 mc lesa za žage;
- 6.) v Rumunijo 1.923.292 mc, od tega 1.153.816 mc lesa za žage;

Vse države, ki so uvozile pod 1 mil. mc, pustim tukaj na strani, da ne zakrijem preveč najvažnejše slike stevilk. Iz gorenjih stevilk sledi nastopno dejstvo.

Izmed gorenjih 6 držav so uvozile od svojega skupnega lesnega uvoza na lesu za žage:

- 1.) Nemčija 21,8%;
- 2.) Italija 69,5%;
- 3.) Švica 77,3%;
- 4.) Francija 70,8%;
- 5.) Rusija 27,8%;
- 6.) Rumunija 59,9%.

Ti procentni stavki potrjujejo moje v prej objavljenih člankih izrečene nazore, kje se treba lotiti novih trgovinskih pogodb. Ali v kričanju: tukaj klerikalci, tam liberalci, tukaj Čehi, tam Nemci, se pozablja na pravi ljudski blagor!

Sedaj hočem tu navesti še primerjavno vrsto železnih tarifov za les, in sicer:

- 1.) tarife v Bosni in Hercegovini;
- 2.) „ „ Bukovini;
- 3.) „ „ Primorju.

Tarifi za vagono naloženega lesa se delijo:

- 1.) v tarife normalnih razredov;
- 2.) v znižane tarife za vagono naloženega lesa;
- 3.) v specialne tarife;
- 4.) v izjemne tarife.

I. Normalnorazredni tarif znaša v razredu I. — 2 vin., v razredu II. — 1,8 vin.

II. Znižani tarif znaša A. 1,6 vin. pri km & mc; B. 1,4 vin. pri km & mc.

III. Specialni tarif C. 2 — 1,7 vin. pri km & mc; C 1 — 1,2 vin. pri km & mc; C 3 — 0,44 vin. pri km & mc.

IV. Izjemni tarifi obstojijo iz Bos. Broda v Tuzlo in Sarajevo, iz Siekoveca v Tuzlo in Sarajevo in iz Metkovića v Mostar in Sarajevo. Na izjemne tarife, katerih stavke sene more objaviti, se morejo dovoljevati še daljše olajšave.

Ce ima kdo torej srečo, da se ravna z njim po specialnem tarifu C 3 s 0,44 vin. pri km & mc, se sestavi vsaka reč tako-le:

(Pride se.)

I. Rollett.

Št. 327.

Razglas.

Radi nedelje bode letos ži-vinski in kramarski se-menj sv. Jožefa v Komnu v pondeljek, dne 21. marca 1904.

Županstvo občine Komen dne 12. marca 1904.

Župan: Josip Švara.

Št. 633.

O. š. sv.

Dražbeni razglas.

V Mavhinjah se bode zidalo novo šolsko poslopje za jednorazredno ljudsko šolo s prevdarjenimi stroški v znesku 13.200 kron.

V Pliskovici se bode prizidalo šolskemu poslopiju potrebne prostore s prevdarjenimi stroški v znesku 11.000.

Stavbeni načrti, prevdarki stroškov in dražbeni pogoji so v pregled v takajšem uradu ob uradnih urah.

Ustna dražba se bode vrnila dne 23. marca 1904. od 10—11 ure predpoludne v uradu c. kr. okrajnega šolskega sveta v Sezani. (Vrata št. 20).

Kdor se hoče vdeležiti dražbe, mora pred dražbo položiti 5% varščino in sicer za prvo znesek 660 kron in za drugo pa 550 kron.

C. kr. okrajni šolski svet Božana 12. marca 1904.

Predsednik: Rebek.

Sprejme se takoj spretnega knjigovodjo

veščega slovenščine, laščino in nekaj hrvaščine in zmožnega v korespondenci. Prednost imajo poznavatelji kožarske obrti in samci. Pismene ponudbe na upravnistvo »Soče« po šifro „kožarstvo“.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

pristna bela in črna vina iz vrvavkih, furlanskih, briških, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzore. Cene zmerno. Postrožba poštna.

Podpisana naznanjajo tužnim srcem svojim sorodnikom in znancem pre-tužno vest, da je naš preljubljeni

Ivan Koren, učitelj v Mavhinjah

preminil dne 14. t. m. po dolgi in mučni bolezni previden s svetotajstvi v dobi 43 let. Pogreb je bil včeraj dne 15. t. m. ob 4. uri pop. iz bolnišnice usmiljenih bratov v Gorici na gorisko pokopališče.

Mavhinje, 16. marca 1904.

Zalujoči ostali.

Na prodaj majhna hiša

v Gorici, Via Goldoni št. 3 (tik Korza Fr. J.)

Več se izve v upravnistvu „Soče“.

Kerševani & Čuk v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštolja.)

Priporočata slav. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz to-varne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstruiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles pusk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamciva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge naj-bolje vrste in trpežni, ter izvršujeva vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Poscujeva tudi dvokolesa.

Na prodaj sta dva električna stroja

Dynamo,

s 400 Ampérami in 110 Volti iz tovarne Ganz & Co. v Budimpešti. Stroja sta le malo rabljena, kompletna in v najboljšem stanju; oddasta se pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe na naslov:

Rud. Erber — Reka (Fiume.)

Pred nabavo pomladne obleke

oglejte si velikansko zalogo izgotovljenih oblek za gospode, gospe in nedorasle. Jednako je na ogled velikanska zaloga blaga v največji izberbi za naročila po meri pri

J. Medved.

Karol Draščik

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birnanca, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidn.
postrežbo po jako zmernih cenah.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo po-
gasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne
in leve strani vodo vlečejo in
mečejo. V vsakem položaju
delujoče kretanje brizgalnice
nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,
skladišče vseh gasilnih pred-
metov, brizgalnic, cevi, pasov,
sekiric, sekalk in gospodarskih
strojev.

1129 odlikovanj

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikan-
ske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in
vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri
= Josipu Kordinu v Ljubljani, =
pred Škofijo št. 3.

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez
kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez
kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina
82 kr., prešičovi jeziki 1 gld., goveji 1
gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr.
Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1
gld., iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrske Ia
salame 1 gld. 70 kr., salame à la ogrske
trde 1 gld. 50 kr. kg. Velike klobase
po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago
od 5 kg naprej proti povzetju.

Janko Ev. Sirc v Kranju.

„Škrat“.

Jedini slovenski humoristično-sati-
rični tednik, ki prinaša izključno ori-
ginalne slike. Lastni cinkografski zavod.
Izhaja v Trstu vsako soboto. —
Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta
3 K. Posamezne številke se prodajajo
po 10 stotink. Zahtevajte brezplačne
številke na ogled.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10.

priporočam svoje sifone in pokalice, ka-
tere imam vedno v zalogi po zmerni
— ceni. —

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti
nadškofijsk. palači. — Sobe
za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon,
poleg stekleni salon s teraso.
— V poletnem času prijeten
vrt z verando. — Sobe za
klube, društva, za sklenjene
družbe. — Izborna kuhinja.
Domača in ptuja vina. Izvirno
pilzensko «prazdroj»-pivo.

Najboljša reklama

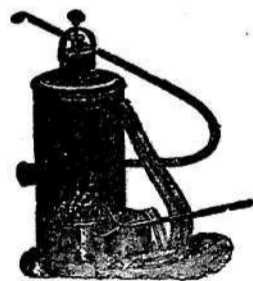
za **Ilirske testenine** je fakt, da jih slovenske
dežele konzumirajo ogromne množine, med tem ko se
druge testenine nikakor niso mogle vdomačiti.

Ilirske testenine

se dobé po tovarniških cenah

v zalogi v

== Gorici, Rabatišče št. 22. ==

Vse stroje za poljedelstvo in vinoreje.

Brizgalnice za sadjno drevje
z mešalom za mešanico iz bakra in apna tako, da se naje-
denkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadjno drevje z
natanjko namerjeno petrolmešanico,
svetilnice na acotilen da se ulove leteči hrošči,
hidravlične stiskalnice za vino,
stiskalnice za vino in ovačje s diferencijalnim pritiskom,

stroje za drobljenje, stiskalnice,

čisto nove mlince za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplanje,

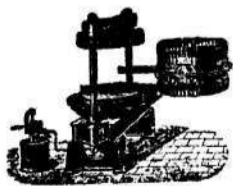
sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot
zbiralnike (triture), mlaticalce, vitale (gepel) i. t. d.
razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

Ig. Heller, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Mlinar in žagar

sprejmeta se pod zelo ugodnimi pogoji
v Idriji. Nastop takoj. — Ponudbe je
poslati na naslov:

Josip Kogovšek Idrija,
(Kranjsko.)

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor
500 podobami od ur, zlatih, sre-
brnih in muzikalčnih predmetov,
katerega pošilja zastoj in peštnice
preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Mest št. 249. — (Česko.)

Naznanilo.

Naznanjam slavn. občinstvu v mestu
in na deželi da sem otvoril

ZALOGO PIVA

iz pivovarne Sorgendorf grofa Thurn
v Pliberku (Koroško).

Pivo je najbolje vrste.

Zaloga se nahaja v Gosposki ulici št. 6.

Ivan Petrič.

Izvrsten okus dobi kava, ako
ji primešate

VIDROVE ŽITNE KAVE.

Poskusite! Poštna 5 kg po-
šiljka 4 K 50 h franco.

Vydrova tvornica žitne kave Praga VIII.

Sprejema zavarovanja človeškega
življenja po najraznovrstnejših kom-
binacijah pod tako ugodnimi pogoji,
ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživljenje in smrt z zmanjšujočimi
se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodne uprave.

Vsa pojavnika daje:

Generalni zastop v Ljubljani, tigar pisarne so v lastnej bančni hiši
Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine
proti požarnim škodam po najnižjih
cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
kulantneje. Uživa najboljši sloves,
koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke
podpore v narodne in občnokoristne
namene.